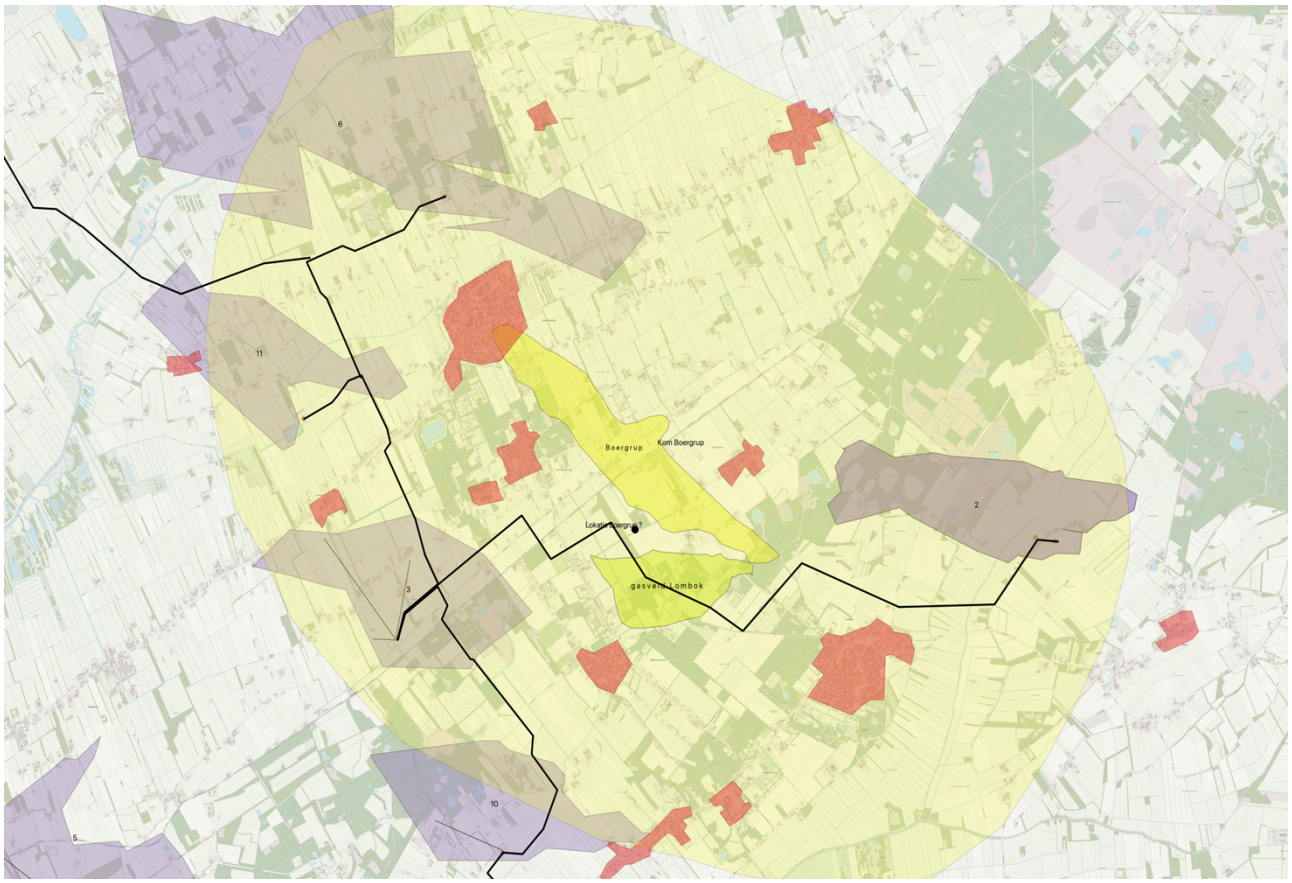
Nieuwe gasvelden in onze regio en de inspraak

Sinds begin 2017 wordt al gemeld dat het Canadese gaswinningbedrijf Vermilion gas wil gaan winnen aan de Boergrup in Vledderveen. De bewonersorganisaties Plaatselijk Belang Vledderveen en GAS DrOvF vroegen regelmatig om actuele informatie over de voortgang bij zowel Vermilion als bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Steeds was het antwoord dat er nog niets bekend was. We werden dan ook onaangenaam verrast met de aankondiging "Kennisgeving voornemen en participatie rijkscoördinatieregeling gaswinning Boergrup en Lombok" in de Stellingwerf (15 december) en de Westervelder (16 december). We ontvingen van de inwoners al verontruste reacties. Wat gaat dit voor ons betekenen? En hebben we nog invloed op de plannen? Verderop in dit artikel gaan we in op de inspraakmogelijkheden. De nieuwe gasvelden liggen onder Vledderveen, Wilhelminaoord, Noordwolde-Zuid en Noordwolde, maar de invloed ervan reikt verder.

Bestaande gasvelden
Voordat we ingaan op de betekenis van genoemde kennisgeving geven we eerst een overzicht van de al bestaande gaswinning in onze regio.
Zo'n tien jaar wordt er gas gewonnen in onze regio. We hebben te maken met de velden Eesveen/ Wapserveen, De Blesse, Sonnega/Blesdijke, De Hoeve, Noordwolde, Weststellingwerf, Oldelamer en Vinkega, Diever (vlakbij Wapse) en de voormalige gaslocatie Nijensleek, die nu gebruikt wordt voor het vervuilde afvalwater van de gaswinning. Al deze velden liggen in de drie gemeenten Weststellingwerf, Westerveld en Steenwijkerland.
Maar de invloed van zo'n gasveld is veel breder. Doorgaans wordt gerekend met een straal van zo'n 5 kilometer vanaf de randen van het gasveld om het invloedsgebied aan te geven. Binnen dit invloedsgebied is er bodemdaling en kan er sprake zijn van aardbevingen. Omdat deze velden allemaal zo dicht bij elkaar liggen vallen de invloedsgebieden over elkaar heen. Op sommige plekken in onze regio hebben we te maken met wel 5 of 6 invloedsgebieden tegelijk. Dat kan het risico op effecten van bodemdaling en aardbevingen aanzienlijk vergroten.

Vijf nieuwe velden
Al weer komt het Ministerie van EZK met plannen voor extra gaswinning in onze regio. Dit keer heeft het Ministerie het over vijf (5!) nieuwe velden: Boergrup en Lombok, Leemdijk, De Bree en Smitstede.
Bij de velden Boergrup en Lombok die Vermilion vanuit een nieuw boorlocatie wil winnen, gaat het om 1 tot 3 boorputten. Het slaan van een put duurt ongeveer 3 maanden. Dat kan betekenen dat de overlast een klein jaar kan duren.
De velden Boergrup en Lombok zijn al ingetekend (geel) op onderstaande kaart. Deze liggen onder de gemeenten Westerveld en Weststellingwerf, in het gebied tussen/onder Vledderveen, Wilhelminaoord, Noordwolde Zuid en Noordwolde.

De licht-gele kring om de velden heen geeft de invloedssfeer van de gaswinning in die velden aan. De voorgenomen boorlocatie staat met een zwarte punt aan de PW Janssenlaan aangegeven. Ook staat de bestaande gasleiding ingetekend (zwart). De dorpen hebben een rode kleur.

De informatie van EZK/Vermilion over deze plannen vindt u op www.rvo.nl/gaswinning-boergrup.

De nieuwe velden Leemdijk, De Bree en Smitstede wil Vermilion vanuit de bestaande boorlocatie Wapse aanboren. Van deze drie velden weten we nog niet waar deze liggen.

Citaat uit het winningsplan Groningen uit 2003:
De ervaring met gasproductie in Nederland over de afgelopen jaren leert dat aardtrillingen ten gevolge van gasproductie in het algemeen niet leiden tot schade. De kans op lichte (niet structurele) schade in de nabije omgeving van het epicentrum van een aardtrilling kan niet volledig worden uitgesloten. Einde citaat.

Regionale aanpak
We vinden het noodzakelijk om de risico's op schades voor de gebruikers boven de gasvelden te beperken. Daarvoor is het op zijn minst nodig te kijken naar de gevolgen van de totale gaswinning in de regio, dus met inbegrip van de eerdere winningsplannen; dus de effecten van de combinatie van velden. De onderzoeken die gedaan worden mogen niet alleen gaan over een enkele boorlocatie zoals bij de Boergrup-Lombok. Het is nu al duidelijk dat de afzonderlijke velden elkaar beïnvloeden. Het gaat dan om onderzoeken naar de risico's en de gevolgen voor de kwaliteit van het water, de waterhuishouding, de planten, de dieren, de geluidsoverlast, te trillingen van het boren, enz. Er ligt ook een verplichting om dit te doen.

De mug en de olifant
In het programma De Monitor van 14 december vergeleek een vertegenwoordiger van de overheid de gaswinning in onze regio en die in Groningen als 'de mug en de olifant'. Hij wilde zeggen dat de risico's voor schades in onze regio (de mug) niet te vergelijken zijn met die van Groningen (de olifant). Er zijn inderdaad verschillen. Zo verschilt de diepte van waar gewonnen wordt: in onze regio op zo'n 2 km. diepte, in Groningen op 3 km. diepte. Bovendien is de ondergrond verschillend:

in onze regio is sprake van beekdalen en liggen op verschillende plekken in de ondergrond veenlagen. De veenlagen krimpen waardoor er bodembeweging ontstaat. Ook de dikte van het gesteente waaruit het gas gewonnen wordt verschilt: in Groningen 1200 meter en in onze regio 200 meter.
De eerste twee genoemde verschillen werken wat betreft bodembeweging in ons nadeel ten opzichte van Groningen. Het laatstgenoemde verschil is juist slechter voor Groningen dan voor ons gebied. Maar de vergelijking tussen de mug en de olifant lijkt misplaatst. We bepleiten dat de overheid de risico's voor onze regio serieus neemt en ze niet met een dergelijke opmerking bagatelliseert.

De Inspraak, maak gebruik van uw rechten!
EZK moet zich wettelijk houden aan de regel dat bewoners geïnformeerd worden en gelegenheid krijgen om te reageren. Dat gebeurt op verschillende momenten. Vanaf 18 december tot 13 februari kunt u voor een eerste keer reageren. Het ministerie van EZK vraagt u nu uw mening te geven over een aantal onderwerpen.
In de verschillende documenten op de website staan meerdere lijstjes van onderwerpen genoemd. Dat vinden we nogal verwarrend. Maar dat neemt niet weg dat u zelf kunt bepalen wat u dwars zit, waar u bang voor bent, of welke alternatieven u vindt dat EZK moet gaan onderzoeken. U kunt dat het ministerie laten weten via het reactieformulier. Daarin kunt u uw mening doorgeven en bijlagen toevoegen voor de punten die niet in de vragenlijst staan.
U kunt ook gewoon een brief schrijven aan EZK. U stuurt die brief dan aan: Bureau Energieprojecten, Inspraakpunt Gaswinning Boergrup Inspraak op VenP, Postbus 142, 2270AC Voorburg. U kunt niet per mail reageren!

De inbreng die inwoners nu gaan geven wordt verwerkt in het concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau.
Daarin kunnen we straks lezen hoe het Ministerie met uw inbreng is omgegaan. U krijgt op dat moment opnieuw inspraak door een zogenaamde 'zienswijze' in te sturen (2e kwartaal 2021). In de definitieve Notitie Rijkswijdte en Detailniveau (3e kwartaal 2021) leest u voor welke alternatieven het Ministerie heeft gekozen en de reden daarbij. De verwachting is dat in de loop van 2024 de plannen definitief worden en de vergunningen verstrekt worden. Op de website www.rvo.nl/gaswinning-boergrup staat het hele inspraaktraject beschreven.

Voorbeelden van waar uw reactie over kan gaan
Voor iedereen kan de situatie anders zijn en dit kan leiden tot andere inspraakreacties.
Hieronder treft u een aantal onderwerpen aan die u kunnen bezighouden bij de gaswinning. Deze onderwerpen zijn soms moeilijk onder te brengen in de vier gestelde vragen. Dat neemt niet weg dat u gewoon uw eigen onderwerpen in het reactieformulier naar voren kunt brengen. Het is goed om ook aan te geven waarom u dat vindt.
In het reactieformulier staan vier vragen die u terugvindt op www.rvo.nl/gaswinning-boergrup.

Vraag 1: Vindt u dat de juiste alternatieven zijn onderzocht.
Vraag 2: Welke aandachtspunten heeft u voor het uit te voeren onderzoek
Vraag 3: Kunt u zich vinden in de wijze waarop belanghebbenden uit de omgeving worden betrokken bij het proces. Welke wensen heeft u voor uw eigen betrokkenheid?
Vraag 4: Is en komt er voldoende informatie beschikbaar op de manier die in het voorstel participatie beschreven is.

Op dit moment zou ons advies zijn om in uw reactie aan te geven:
Graag wil ik eerst duidelijk hebben wat de effecten zijn van de voorgenomen plannen op mijn leefomgeving. Dit mis ik, dus ik weet eigenlijk niet waar ik over mee kan praten.
– Wat merk ik van de plannen bijvoorbeeld ten aanzien van geluid, licht, uitzicht, verstoring van rust, verkeersbewegingen; graag in toegankelijke taal.

– Aan welke risico's word ik blootgesteld dan wel mijn bezit blootgesteld
– Wat heeft dit voor een effect op de waarde van mijn onroerend goed
– De huidige schaderegeling stelt mij niet gerust, kunt u zorgen dat de volgende gebreken worden opgeheven:

- Men komt alleen in aanmerking voor een vergoeding indien deze gekoppeld kan worden aan een aardbeving van maximaal 1 jaar geleden. Maar de schades laten zich vaak pas jaren later zien;
- Schades die veroorzaakt worden door andere bodembeweging dan aardbevingen, bijvoorbeeld bodemdaling, komen niet in aanmerking voor vergoeding;
- De waardedaling van de woning als gevolg van de gaswinning of de boorput is voor eigen rekening.

– Kunt u uitleggen wat "nut en de noodzaak" zijn ten aanzien van de omvang van dit veld en de bijdrage aan het totaal in verhouding tot de risico's op bovenstaande.
– Kunt u de effecten en risico's van de gaswinning laten onderzoeken voor de stapeling van de winningsgebieden in deze regio.
– Wilt u de onderzoeken waarom gevraagd wordt laten uitvoeren door een bureau dat onafhankelijk is van de overheid.

Plaatselijke Belang Vledderveen en GAS DrOvF willen de direct omwonenden van de voorgestelde boorlocatie nog persoonlijk benaderen.
Voor meer informatie over de gaswinning kunt u kijken op de website van GAS DrOvF www.gasdrovf.nl.